

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een officier van justitie te Utrecht op 4 februari 2008 aan de werkgever van zijn partner, de gemeente Woerden, (onjuiste) justitiële gegevens over zijn partner heeft verstrekt.

Verzoeker klaagt er verder over dat de officier van justitie op 4 februari 2008 tegen een medewerker van de gemeente Woerden heeft gezegd dat hij het door verzoekers partner gepleegde strafbare feit wettig en overtuigend bewezen achtte.

Verzoeker klaagt erover dat de officier van justitie aan de werkgever van verzoekers partner en aan een met naam genoemde derde een kopie heeft gestuurd van zijn beslissing op de aangifte die verzoekers partner op 3 december 2007 had gedaan.

Verzoeker klaagt er tot slot over dat de officier van justitie aan zijn bevel tot aanhouding buiten heterdaad niet de bijzondere voorwaarde heeft verbonden dat verzoeker en zijn partner eerst per brief zouden worden uitgenodigd om op het politiebureau te verschijnen.

Beoordeling

Algemeen

1. Y., de partner van verzoeker, verstuurd medio juni 2006 per post anoniem een bewerkte foto naar de vijfjarige dochter van haar zwager. Y. had op een foto van het meisje een doodshoofd geplakt. De originele foto stond op de website van de school van het meisje. De zwager deed aangifte van schriftelijke bedreiging bij de politie Utrecht.
2. Op 21 december 2006 ontving de zwager opnieuw per post een bewerkte foto van het meisje. Op die foto is met rode viltstift een streep rondom de hals van het meisje aangebracht alsook drie rode stippen op haar borst. De oorspronkelijke versie van die foto was op 15 augustus 2006 op de website van de school van het meisje geplaatst. De zwager meldde dit voorval ook bij de politie.
3. Op 4 januari 2007 gaf officier van justitie V. opdracht om bij de internetprovider van de school na te vragen welke IP-adressen in de periode van 15 augustus 2006 tot en met 21 december 2006 de bewuste foto hadden bezocht en/of gedownload.
4. De internetprovider verstrekke op 7 maart 2007 de verzochte informatie. Daaruit bleek dat de tweede foto verschillende keren van de website van de school was bezocht en/of gedownload vanaf het IP-adres dat geregistreerd stond op het huisadres van verzoeker.
5. Op 3 april 2007 rond 6.30 uur werden verzoeker en Y. in hun woning aangehouden door de politie. Op het politiebureau werden zij beiden verhoord. Y. bekende dat zij de foto had bewerkt en verzonden en betuigde haar spijt daarover. Op 4 april 2007 werden zij beiden

heengezonden.

6. Op 25 juni 2007 spraken verzoeker en Y. met behandelend officier van justitie N. van het arrondissementsparket Utrecht. In dit zogenoemde "sepotgesprek" gaf de officier van justitie aan waarom hij de aangifte tegen Y. had geseponeerd. Y. gaf toe dat zij de foto had bewerkt en verzonden en betoonde daarover berouw. Aan Y. werd een kennisgeving van voorwaardelijk sepot overhandigd, die al voor het gesprek was opgesteld. Daarin stond vermeld dat zij werd verdacht van schriftelijke bedreiging met een misdrijf in de periode 15 juni 2006 tot en met 21 december 2006. Verder werd aangegeven dat de officier van justitie Y. niet zou vervolgen onder de voorwaarde dat zij zich gedurende een proeftijd van twee jaar niet aan enig strafbaar feit schuldig zou maken dan wel zich op andere wijze zou misdragen.

In dit gesprek kwam ook ter sprake dat Y. zich door de zwager gestalkt voelde en welke stappen zij in die kwestie zou kunnen nemen. Y. vertelde de officier van justitie dat zij drie keer had getracht een verzoeningsgesprek tot stand te brengen, maar dat de zwager daar niet op in was gegaan.

7. Y. was in die periode als lerares werkzaam op een openbare basisschool. Er ontstond een arbeidsrechtelijk conflict met de bovenschoolmanager T.

Y. deed op 3 december 2007 aangifte van smaad en/of laster tegen de bovenschoolmanager omdat hij tegen collega's zou hebben gezegd dat Y. een strafbaar feit had gepleegd en daarvoor in de gevangenis had gezeten. Daarnaast had de bovenschoolmanager op 30 november 2007 de politie verzocht om Y. uit de klas te verwijderen omdat zij ondanks een schorsing toch op school was verschenen om les te geven. Y. was echter niet geschorst door het schoolbestuur dan wel door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente. Ook daarvan deed zij aangifte.

8. Op 4 februari 2008 informeerde communicatiemanager C. van de gemeente telefonisch bij officier van justitie N. naar de stand van zaken met betrekking tot de aangifte van Y. tegen de bovenschoolmanager. De gemeente was werkgever van zowel Y. als de bovenschoolmanager. In dat gesprek kwam ook de sepotbeslissing in de zaak tegen Y. ter sprake. Zowel N. als C. maakten van het gesprek een telefoonnotitie. C stuurde een kopie van haar telefoonnotitie aan de officier van justitie. Deze plaatste een aantal kanttekeningen bij de weergave in die telefoonnotitie. Hij stelde Y. niet in kennis van dit gesprek.

9. Bij brief van 17 maart 2008 seponeerde officier van justitie N. de aangifte van Y. tegen de bovenschoolmanager T. op grond van een juridische reden en een reden die voortvloeide uit het opportuniteitsbeginsel. Hij stelde daartoe dat, als al vast zou komen te staan dat T. de beklaagde uitspraak tegenover collega's had gedaan, dat niet onjuist zou zijn geweest, gelet op het feit dat de aangifte tegen Y. voorwaardelijk was geseponeerd.

Hij gaf aan dat een voorwaardelijk sepot enkel mogelijk is als er voldoende wettig en overtuigend bewijs is. Wettig en overtuigend bewijs dat er volgens de officier van justitie ook daadwerkelijk was in de zaak tegen Y. Daarnaast wees de officier van justitie op het opportuniteitsbeginsel. Het Openbaar Ministerie wilde geen partij zijn dan wel worden in het langslpende arbeidsrechtelijke geschil tussen Y. en haar werkgever, waarbij T. inmiddels ook betrokken was. Het strafrecht kan niet worden gebruikt om een dergelijk conflict op te lossen, volgens de officier van justitie. De officier van justitie ging in zijn sepotbeslissing niet in op het verwijt dat T. de politie had ingeschakeld.

10. Bij brief van 27 maart 2008 diende verzoeker een klacht in bij de hoofdofficier van justitie te Utrecht over officier van justitie N. Hij klaagde erover dat de betrokken officier van justitie telefonisch en schriftelijk onjuiste, vertrouwelijke justitiële informatie over de zaak tegen Y. had verstrekt aan de gemeente.

11. Bij brief van 2 april 2008 diende verzoeker een aanvullende klacht in bij de hoofdofficier van justitie. Verzoeker klaagde erover dat de officier van justitie N. toestemming had gegeven om verzoeker en Y. buiten heterdaad aan te houden, zonder daaraan de bijzondere voorwaarde te verbinden dat zij eerst zouden worden uitgenodigd om zich vrijwillig op het politiebureau te melden. Dit leidde ertoe dat zij op 3 april 2007 rond 6.30 uur werden aangehouden.

12. Op 18 april 2008 deed Y. beklag bij het Gerechtshof Arnhem over de sepotbeslissing van 17 maart 2008 van de officier van justitie, omdat deze in de sepotbeslissing niet was ingegaan op het verwijt dat de bovenschoolmanager de politie had ingeschakeld om Y. uit de klas te verwijderen.

13. In zijn brief van 30 mei 2008 verklaarde de hoofdofficier van justitie te Utrecht de klachten ongegrond. Hij stelde daartoe dat de betrokken officier van justitie gerechtigd was om, zonder toestemming of kennisgeving aan de (ex)verdachte Y., informatie over de zaak tegen Y. aan de gemeente te verstrekken en dat hij dat in algemene bewoordingen had gedaan. Verder stelde de hoofdofficier van justitie dat de officier van justitie geen onjuiste informatie had verstrekt aan de gemeente, maar dat juist verzoeker en Y. zelf een verkeerde uitleg hadden gegeven aan het voorwaardelijk sepot. Ook de klacht over het geven van toestemming voor aanhouding buiten heterdaad, wees de hoofdofficier van justitie af. Hij schreef dat de aanhouding buiten heterdaad nodig was om eventueel bewijsmateriaal veilig te kunnen stellen.

Voor behandeling van de overige klachten over de aanhouding op 3 april 2007 verwees hij verzoeker naar de politie Utrecht.

14. Op 1 juni 2008 ontsloeg de gemeente Y.

15. Verzoeker kon zich niet met de beslissing van de hoofdofficier van justitie verenigen. Hij wendde zich daarom met zijn klacht tot de Nationale ombudsman bij brief van 11 juni 2008.

16. Op 19 februari 2009 wees het Gerechtshof Arnhem het beklag van Y. tegen de sepotbeslissing van 17 maart 2008 van de officier van justitie toe.

1. Telefonisch verstrekken van (onjuiste) justitiële gegevens aan de gemeente

Bevindingen

Visie van verzoeker

1.1. Verzoeker klaagt erover dat officier van justitie N. in zijn telefoongesprek van 4 februari 2008 met communicatiemanager C. van de gemeente W. ten onrechte justitiële gegevens verstrekke over Y. Bovendien was er daarbij sprake van onjuiste informatie, aldus verzoeker. C. belde de officier van justitie om te informeren naar de stand van zaken van de aangifte van smaad en/of laster die Y. tegen de bovenschoolmanager T. had gedaan. De officier van justitie had die aangifte op dat moment in behandeling. In dat gesprek vroeg C. hem ook of Y. zelf een strafbaar feit had begaan. N. antwoordde daarop ten onrechte dat wettig en overtuigend bewezen was dat Y. een strafbaar feit had gepleegd, aldus verzoeker. Hij verwees daarvoor naar de telefoonnotitie van C. van 4 februari 2008, waarin staat vermeld dat de officier van justitie een opmerking van die strekking maakte.

1.2. Verzoeker acht deze gedraging van de officier van justitie in strijd met de Wet justitiële gegevens en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) en de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De officier van justitie liet volgens hem na een zorgvuldige afweging te maken tussen de belangen van Y. en die van de gemeente. Hij stelde dat er geen sprake was van een zwaarwegend of spoedeisend belang van de gemeente om die informatie te verkrijgen. Bovendien ging de officier van justitie voorbij aan het wettelijke uitgangspunt dat alleen strafvorderlijke gegevens mogen worden verstrekt, wanneer er sprake is van een vonnis van de strafrechter, aldus verzoeker. Omdat de zaak tegen Y. werd geseponeerd, was volgens verzoeker aan dat uitgangspunt niet voldaan.

1.3. Daarnaast merkte verzoeker op dat de officier van justitie hen in het gesprek op 25 juni 2007 uitdrukkelijk had gezegd dat hij geen reden zag om informatie over de sepotbeslissing te verstrekken aan de werkgever van Y. Volgens verzoeker had de officier van justitie daarbij de wens uitgesproken dat iedereen weer zou overgaan tot de orde van de dag. Verzoeker verwijt de officier van justitie dat hij Y. achteraf niet op de hoogte stelde van het feit dat hij de gemeente toch van informatie over de sepotbeslissing had voorzien.

1.4. Ook gaf verzoeker aan dat de hoofdofficier van justitie in zijn oordeel van 30 mei 2008 over de klacht ten onrechte stelde dat Y. een misdrijf had gepleegd. Zij was slechts verdachte van een overtreding, aldus verzoeker.

1.5. In reactie op de verklaring die officier van justitie N. op 29 oktober 2009 aan de Nationale ombudsman had afgelegd, verklaarde verzoeker nog het volgende. Hij ontkende met klem dat hij en Y. de officier van justitie na het sepotgesprek telefonisch zouden hebben benaderd met het verzoek om de gemeente mede te delen dat Y. een strafbaar feit zou hebben gepleegd. Verzoeker gaf aan dat hij de officier van justitie juist had verzocht om geen informatie over de zaak tegen Y. aan de gemeente te verstrekken. Aanleiding voor dit verzoek was een mededeling van de werkgever van Y. dat de gemeente voornemens was om verschillende mensen te bevragen over deze kwestie. Verzoeker verwachtte dat de werkgever de verkregen informatie zou aangrijpen om een kritische werknemer te ontslaan.

1.6. In reactie op het verslag van bevindingen gaf verzoeker nog aan dat de officier van justitie in het gesprek op 25 juni 2007 uitdrukkelijk tegen hen had gezegd dat hij geen reden zag om informatie over de sepotbeslissing te verstrekken aan de werkgever van Y. met het oog op rechtspositionele dan wel tuchtrechtelijke maatregelen richting Y.

Visie van de minister van Justitie

1.7. De minister van Justitie acht dit klachtonderdeel niet gegrond. Hij gaf aan dat de officier van justitie N. in het telefoongesprek met mevrouw C. van de gemeente haar in algemene termen had bericht over de inhoud en de gevolgen van een voorwaardelijke sepotbeslissing. N. maakte daarbij melding van het feit dat bij een voorwaardelijk sepot het gestelde strafbare feit wettig en overtuigend bewezen kán worden en niet dat het feit bewezen is. Die opmerking werd echter niet door mevrouw C. in haar telefoonnotitie overgenomen, aldus de minister.

1.8. Desgevraagd werd namens de minister op 30 juli 2010 nog telefonisch het volgende aangegeven.

Het College van procureurs-generaal is op grond van de Wjsg en de Aanwijzing wjsg verantwoordelijk voor de verwerking van strafvorderlijke gegevens. Die bevoegdheid is doorgemandateerd aan de hoofdofficier van justitie van de afzonderlijke parketten. Het College heeft het aan de parketten gelaten om de mandatering intern te regelen.

Bij parket Utrecht is er voor gekozen om een privacy functionaris aan te wijzen. Deze privacy functionaris beoordeelt zelf verzoeken en bereidt de schriftelijk besluiten voor van de hoofdofficier van justitie op schriftelijke verzoeken om verstrekking. Alleen de hoofdofficier van justitie is bevoegd om op schriftelijke verzoeken te beslissen.

Verder wees Justitie nog op het Wetboek van Strafvordering op grond waarvan de officier van justitie bevoegd is om betrokken partijen te informeren over de afloop van een zaak. In het onderhavige geval stelde Justitie dat ook de gemeente, als werkgever van zowel Y. als de bovenschoolmanager, was aan te merken als betrokken partij.

Volgens Justitie had officier van justitie N. de medewerkster van de gemeente in hun telefoongesprek gewezen op de mogelijkheid tot het indienen van een schriftelijk verzoek aan de hoofdofficier van justitie, indien de gemeente meer informatie zou willen verkrijgen. Ook had hij na afloop de privacy functionaris op de hoogte gebracht van het telefoongesprek.

Visie van de hoofdofficier van justitie

1.9. De hoofdofficier van justitie verklaarde dit klachtonderdeel in de interne klachtenprocedure ongegrond. Hij stelde daartoe het volgende.

De Aanwijzing Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (verder de Aanwijzing, zie Achtergrond, onder 1. en 2.) geeft het Openbaar Ministerie de bevoegdheid om een werkgever te informeren over een werknemer, wanneer die werknemer wordt verdacht van een misdrijf waarvan duidelijk is dat twijfels kunnen rijzen over diens behoorlijk (beroepsmatig) functioneren, of wanneer is gebleken dat het handelen van die werknemer gevaarstelling voor anderen oplevert of de integriteit van de overheid aantast.

De hoofdofficier van justitie gaf aan dat de gemeente telefonisch contact had opgenomen met de officier van justitie over de stand van zaken in de aangifte van Y. tegen de bovenschoolmanager. Y. had aangifte gedaan omdat zij van mening was dat de bovenschoolmanager niet op hun school had mogen verkondigen dat zij een strafbaar feit had gepleegd. Omdat die twee zaken met elkaar verband hielden, lichtte de officier van justitie desgevraagd de gemeente in algemene bewoordingen toe wat er onder een voorwaardelijk sepot moet worden verstaan.

1.10. Verder stelde de hoofdofficier van justitie dat officier van justitie N. uit het telefoongesprek met de gemeente opmaakte dat Y. de gemeente kennelijk had verteld dat zij geen strafbaar feit had gepleegd. Ook dit maakte dat N. besloot de voorwaardelijke sepotbeslissing in algemene termen toe te lichten, omdat de kennelijke zienswijze van Y. naar de mening van N. niet strookte met de waarheid.

De hoofdofficier van justitie merkte in dit kader nog op dat het Openbaar Ministerie tot het verstrekken van gegevens over kan gaan, zonder dat daarvoor door de (ex)verdachte toestemming is gegeven. Ook is het niet nodig dat er een (schriftelijk) verzoek van de werkgever is ingediend of dat er sprake is van een onherroepelijke veroordeling.

Visie van betrokken officier van justitie N.

1.11. Betrokken officier van justitie N. verklaarde op 29 oktober 2009 telefonisch tegenover de Nationale ombudsman het volgende.

Hij meende zich te herinneren dat verzoeker en Y. hem na het sepotgesprek op 25 juni 2007 in ieder geval twee keer belden met het verzoek om contact op te nemen met de gemeente. Zij vroegen hem om de gemeente uit te leggen dat Y. onschuldig was, aangezien de zaak tegen haar was geseponeerd. Volgens N. had hij aan hen vervolgens beide keren voldoende duidelijk te kennen gegeven dat hij aan dat verzoek niet kon voldoen omdat hij zich niet wilde mengen in het arbeidsrechtelijk geschil tussen Y. en haar werkgever. Hij had Y. wel de suggestie gedaan om haar werkgever een kopie van de sepotbeslissing te geven.

1.12. De officier van justitie gaf aan dat hij zich door deze vraag van verzoeker en Y. wel vrij voelde om de medewerkster van de gemeente een toelichting te geven toen zij hem enige tijd daarna belde. Hij verklaarde dat hij haar in algemene termen had uitgelegd wat een voorwaardelijk sepot inhoudt en dat hij in deze zaak om redenen van opportuniteit voor sepot had gekozen, zonder daarbij details van de zaak prijs te geven.

Volgens N. bleek uit het verslag dat C. van het telefoongesprek had gemaakt echter, dat zij de uitleg over het voorwaardelijk sepot niet geheel juist had begrepen. Zo stond in haar verslag dat N. zou hebben gezegd dat het strafbare feit waarvan Y. werd verdacht, ook bewezen was. De officier van justitie gaf echter aan te hebben verklaard dat hijzelf weliswaar meende dat het feit bewezen kon worden, maar dat het de taak van de rechter is om daarover te beslissen. Die nuancering was niet door C. opgenomen in haar telefoonnotitie, aldus N.

1.13. Tot slot wees de officier van justitie erop dat de gemeente als werkgever belang heeft bij het verkrijgen van informatie over het plegen van strafbare feiten door een werknemer, in dit geval een lerares van een openbare basisschool. De afweging of en zo ja, welke informatie daadwerkelijk verstrekt mag worden, wordt door de Aanwijzing verstrekking van strafvorderlijke gegevens voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden aan de officier van justitie gelaten. N. vond dat er in dit geval sprake was van een voldoende zwaarwegend belang van de gemeente nu het ging om bedreiging van een minderjarig kind door iemand die als een lerares werkzaam was op een openbare basisschool.

Overige informatie

1.14. In zijn sepotbrief van 17 maart 2008 aan Y. inzake haar aangifte tegen de bovenschoolmanager gaf de officier van justitie aan dat hij de aangifte tegen Y. zelf voorwaardelijk had geseponeerd vanwege het feit dat die gedraging had plaatsgevonden in besloten (familie)kring en de houding van Y. in het sepotgesprek op 25 juni 2007.

Beoordeling

1.15. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer is neergelegd in artikel 10 van de Grondwet en in verdragen, zoals in artikel 8 van het Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM). Daarin is bepaald dat een inbreuk op ieders recht op respect voor zijn privéleven moet zijn voorzien bij wet en noodzakelijk moet zijn in een democratische samenleving (zie Achtergrond, onder 3. en 4.). Het verstrekken van strafvorderlijke gegevens is te beschouwen als zo'n inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en behoeft dus een wettelijke grondslag.

1.16. Het voorgaande betekent dat het Openbaar Ministerie alleen onder bepaalde voorwaarden strafvorderlijke gegevens over burgers mag verstrekken aan derden. Die voorwaarden zijn vastgelegd in de Wjsg en de bijbehorende Aanwijzing Wjsg.

Artikel 39f Wjsg biedt het College van procureurs-generaal de mogelijkheid strafvorderlijke gegevens te verstrekken aan personen of instanties. Door mandatering van deze bevoegdheid is het in bepaalde gevallen ook aan de officier van justitie toegestaan om, met dan wel zonder voorafgaande toestemming van het College, deze bevoegdheid uit te oefenen.

In artikel 39f Wjsg worden de doeleinden van de verstrekking nader omschreven. In lid 2 van dit artikel wordt vervolgens bepaald dat de beoogde verstrekking tevens noodzakelijk moet zijn met het oog op een zwaarwegend algemeen belang en voor een doeleinde genoemd in dat artikel. De gegevens dienen voor de ontvanger eveneens noodzakelijk te zijn met het oog op een zwaarwegend algemeen belang. Een van de genoemde doeleinden is het beoordelen van de noodzaak tot het treffen van een rechtspositionele of tuchtrechtelijke maatregel.

In de Aanwijzing is bepaald dat verstrekking van informatie die niet nodig is voor het nastreven van één van de in artikel 39f Wjsg genoemde doelen, te allen tijde achterwege dient te blijven. Dit wordt het noodzakelijkheids criterium genoemd.

1.17. De Aanwijzing bepaalt dat in beginsel alleen strafvorderlijke gegevens mogen worden verstrekt, wanneer er een vonnis is van de strafrechter. Bij een contra-indicatie wordt vooralsnog geen informatie verstrekt. Wanneer er ondanks de aanwezigheid van een contra-indicatie het voornemen bestaat om te verstrekken, wordt de helpdesk privacy van het College procureurs-generaal om instemming verzocht. Een sepotbeslissing wordt als een contra-indicatie genoemd.

Op de regel dat bij een contra-indicatie geen verstrekking plaatsvindt, zijn drie uitzonderingen. Eén daarvan betreft het geval waarin het handelen dat is vastgelegd in een strafdossier, niet past binnen de integere uitoefening van een overheidsfunctie. In zo'n geval kan, als het noodzakelijkheids criterium zich er niet tegen verzet, het Openbaar Ministerie informatie over dat handelen aan de werkgever van de betrokkene verstrekken,

om het treffen van rechtspositionele of tuchtrechtelijke maatregelen mogelijk te maken.

In de Aanwijzing is bepaald dat iedere voorgenomen verstrekking op deze gronden ter toetsing aan de helpdesk wordt voorgelegd.

1.18. Uit artikel 167 Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 5. en 6.) volgt dat een aangifte alleen voorwaardelijk kan worden geseponneerd, wanneer het Openbaar Ministerie van oordeel is dat vervolging plaats had kunnen vinden. Met andere woorden, als het Openbaar Ministerie de overtuiging heeft dat het gestelde strafbare feit wettelijk en overtuigend bewezen had kunnen worden in een strafproces.

In dit geval gaat het om een voorwaardelijk sepot van een aangifte van schriftelijke bedreiging. Dit feit is omschreven in artikel 285 van boek 2 van het Wetboek van Strafrecht en is dan ook aan te merken als een misdrijf (zie Achtergrond, onder 8.).

1.19. De Nationale ombudsman merkt op dat hij de officier van justitie op zichzelf kan volgen in zijn overwegingen om tot verstrekking over te gaan. Y. was lerares van een openbare basisschool en werkte met jonge kinderen. De uitoefening van die functie is aan te merken als de uitoefening van een overheidsfunctie. De Nationale ombudsman kan zich indenken dat de gemeente, als werkgever van Y., belang had bij het verkrijgen van informatie over de gedraging van Y. om vast te kunnen stellen of dit gedrag twijfels opleverde over haar behoorlijk (beroepsmatig) functioneren.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat er in dit geval op zichzelf dan ook sprake was van een voldoende zwaarwegend belang voor zowel de officier van justitie als de gemeente bij verstrekking van de gegevens, aangezien het ging om bedreiging van een jong minderjarig kind door iemand die als lerares werkzaam was op een openbare basisschool.

Dat de officier van justitie had besloten tot het voorwaardelijk seponeren van de aangifte tegen Y. doet daar niet aan af. Hijzelf had immers de overtuiging dat er voldoende wettig en overtuigend bewijs was voor het gestelde strafbare feit, hetgeen een vereiste is om tot voorwaardelijke seponering over te mogen gaan.

Daarbij komt nog dat Y. ook heeft toegegeven dat zij de foto van het meisje had bewerkt en aan de familie had toegezonden. De Nationale ombudsman kan verzoeker dan ook niet volgen in zijn stelling dat Y. geen strafbaar feit pleegde en dat dit feit bovendien slechts een overtreding betrof in plaats van een misdrijf.

1.20. Echter, de Wjsg en de Aanwijzing zijn opgesteld om te lichtvaardige verstrekking van justitiële gegevens tegen te gaan.

In dit kader merkt de Nationale ombudsman op dat namens de minister is aangegeven dat de officier van justitie gemandateerd was om op grond van de Wjsg en de Aanwijzing te

beslissen over het verstrekken van informatie.

Uit het dossier is echter niet gebleken dat de officier van justitie de helpdesk privacy om instemming tot verstrekking heeft verzocht, hoewel dit wel vereist was gezien het feit dat de aangifte tegen Y. met een voorwaardelijk sepot was afgehandeld. Gezien het feit dat gemeentemedewerkster C. de officier van justitie telefonisch benaderde met een aantal vragen over de aangifte tegen de bovenschoolmanager en bij die gelegenheid ook vroeg naar de zaak tegen Y., gaat de Nationale ombudsman er van uit dat de officier van justitie door de vraag van C. min of meer is overvallen.

Niettemin acht de Nationale ombudsman het niet juist dat de officier van justitie de informatie in strijd met de Aanwijzing verstrekke, zonder de voorafgaande instemming van de privacy functionaris. Doordat niet deze voorgeschreven procedure is gevolgd, was er sprake van een te lichtvaardige verstrekking van privacygevoelige gegevens.

1.21. Dat C. de uitleg van de officier van justitie over het voorwaardelijk sepot niet geheel juist noteerde, kan de officier van justitie naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet worden verweten. Wel merkt de Nationale ombudsman daarbij op dat niet is gebleken dat de officier van justitie, toen hij de onjuistheden in het verslag van C. bemerkte, daarover nog contact met haar opnam.

1.22. Gelet op het voorgaande acht de Nationale ombudsman de telefonische verstrekking van de genoemde gegevens over Y. door de officier van justitie aan de gemeente dan ook in strijd met het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten - in dit geval het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer - moeten worden gerespecteerd.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

2. Opmerking over wettig en overtuigend bewezen strafbare feit

Bevindingen

Visie van verzoeker

2.1. Daarnaast verwijt verzoeker de officier van justitie N. dat hij tegenover mevrouw C. van de gemeente verklaarde dat het feit waarvan Y. werd verdacht, wettig en overtuigend bewezen was. Verzoeker verwijst daarvoor naar het gespreksverslag van C. waarin staat de volgende zinsnede is opgenomen: "De OvJ heeft geoordeeld dat het feit wettig en overtuigend is bewezen." Volgens verzoeker maakte de officier van justitie zelf geen gespreksverslag waaruit het tegendeel zou blijken. Volgens verzoeker is het niet aan de officier van justitie maar aan de rechter om vast te stellen of een verdachte schuldig is aan het gestelde strafbare feit.

Verzoeker stelt dat de gemeente de informatie niet had opgevraagd met het oog op rechtspositionele of tuchtrechtelijke maatregelen tegen Y. De gemeente wilde informatie over de aangifte die Y. deed tegen de bovenschoolmanager, die ook werknemer van de gemeente is. Toch gebruikte de gemeente de verkregen informatie om Y. per 1 juni 2008 te ontslaan, aldus verzoeker.

2.2. In reactie op de verklaring van de officier van justitie stelde verzoeker nog dat de officier van justitie in het gesprek met C. de gemeente op zijn minst onduidelijk en daarmee onzorgvuldig was. Verzoeker wees er daarbij nogmaals op dat Y. nooit bekend heeft dat zij een strafbaar feit zou hebben gepleegd. Ook verwees verzoeker opnieuw naar de telefoonnotitie van C. Daarin noteerde zij: "Op de vraag of er een strafbaar feit is gepleegd door mw. S.Y. antwoordt de OvJ: Ja." Verzoeker benadrukte dat dit echter niet is vastgesteld door een rechter. De officier van justitie had die vraag van C. daarom niet bevestigd mogen beantwoorden. De ontkenning van de officier van justitie doet niets af aan het duidelijke gespreksverslag van C., aldus verzoeker.

Visie van de minister van Justitie.

2.3. De minister van Justitie acht dit klachtonderdeel niet gegrond. Hij stelde dat officier van justitie N. de gemeente in algemene termen berichtte over de inhoud en de gevolgen van een voorwaardelijke sepotbeslissing. Anders dan in het gespreksverslag van C. staat vermeld, had de officier van justitie aangegeven dat bij een voorwaardelijk sepot het feit wettig en overtuigend bewezen kán worden en niet dat het feit bewezen is.

Visie van de hoofdofficier van justitie

2.4. De hoofdofficier van justitie verklaarde dit klachtonderdeel in de interne klachtenprocedure ongegrond. De omstandigheid dat N. uit het gesprek met de gemeente opmaakte dat Y. tegen haar werkgever, de gemeente, had gezegd dat er van haar zijde geen sprake was geweest van het plegen van een strafbaar feit, was voor N. aanleiding om zijn voorwaardelijke sepotbeslissing aan de gemeente in algemene termen toe te lichten, aldus de hoofdofficier van justitie.

Visie van de betrokken officier van justitie N.

2.5. Betrokken officier van justitie N. verklaarde op 29 oktober 2009 telefonisch tegenover de Nationale ombudsman het volgende.

Hij had in het gesprek met mevrouw C. van de gemeente enkel in algemene zin uitgelegd wat een voorwaardelijk sepot is en dat hij in deze zaak om redenen van opportuniteit voor sepot had gekozen. Daarbij had hij geen details van de zaak prijsgegeven, aldus N.

N. benadrukte dat hij niet heeft gezegd dat het feit bewezen wás. Hij stelde dat hij C. had gezegd dat hij weliswaar meende dat het feit wel bewezen kon worden, maar dat die

beoordeling aan de rechter is. De officier van justitie gaf aan dat hem uit het gespreksverslag van C. duidelijk werd dat zij die nuance niet had opgepikt. Hij merkte op dat het begrijpelijk is dat juridisch jargon voor buitenstaanders soms lastig is, maar hij ontkende met klem dat hij tegen C. zou hebben gezegd dat het feit bewezen was. Hij vertelde dat hij bij dat gespreksverslag een aantal kanttekeningen had gemaakt.

Beoordeling

2.6. Verzoekers baseren hun klacht op het verslag dat de medewerkster van de gemeente maakte van haar gesprek met de officier van justitie. De Nationale ombudsman hecht echter meer waarde aan de stellige verklaring van N. dat hij C. had verteld dat hijzelf de overtuiging had dat het strafbare feit bewezen kon worden, maar dat C. zijn uitleg over het voorwaardelijke sepot kennelijk niet geheel had begrepen dan wel niet voldoende genuanceerd noteerde.

Ervan uitgaande dat de officier van justitie deze uitlating aldus heeft gedaan, acht de Nationale ombudsman de onderzochte gedraging behoorlijk.

2.7. Verder is de Nationale ombudsman het niet eens met de stelling van verzoeker dat N. onzorgvuldig handelde doordat hij, gesteld dat het verslag van C. niet voldoende genuanceerd was, kennelijk onvoldoende duidelijk was geweest over de betekenis van de term voorwaardelijk sepot. Wel geeft de Nationale ombudsman N. in overweging om in voorkomende gevallen bij zijn gesprekspartner na te gaan of deze zijn toelichting over de betekenis en de gevolgen van het voorwaardelijk sepot ook daadwerkelijk heeft begrepen.

3. Kopie van de sepotbeslissing op de aangifte van Y. gestuurd aan de gemeente en de bovenschoolmanager

Bevindingen

Visie van verzoeker

3.1. Verder klaagt verzoeker erover dat de officier van justitie een kopie van zijn sepotbeslissing van 17 maart 2008 op de aangifte van smaad en laster van Y. tegen de bovenschoolmanager stuurde aan de gemeente en de bovenschoolmanager. In die sepotbeslissing was N. uitvoerig ingegaan op de zaak tegen Y. zelf, waardoor die informatie nu ook bij de gemeente en T. bekend was. Bovendien stelde verzoeker dat de officier van justitie daarbij ten onrechte beweerde dat Y. een strafbaar feit had gepleegd, terwijl dit nooit werd vastgesteld door een rechter. Hij wijst daarvoor met name op de zinsneden: "*Als het al waar is, zoals u stelt, dat T. tegenover derden heeft gezegd dat u een strafbaar feit heeft gepleegd, dan is dat niet onjuist.*" en "*Als u in de proeftijd opnieuw een strafbaar feit zou plegen (..)*".

De officier van justitie had zich terughoudend moeten opstellen toen hij besloot informatie aan de gemeente en de bovenschoolmanager te sturen. Bovendien was er voor de gemeente en de bovenschoolmanager geen grond om de bewuste informatie te ontvangen. De bovenschoolmanager verstreekte de informatie uit die sepotbrief vervolgens aan meerdere journalisten. Ook gaf hij twee kranteninterviews, waarin hij zich opnieuw lasterlijk en beledigend uitliet over Y., aldus verzoeker.

Visie van de minister van Justitie.

3.2. De minister van Justitie acht dit klachtonderdeel ongegrond. Hij gaf aan dat de aangifte van Y. tegen T. verband hield met de eerdere strafzaak tegen Y. zelf. Een beoordeling van die strafzaak was daarom nodig om de aangifte van Y. tegen T. te kunnen toetsen. De officier van justitie maakte in de brief van 17 maart 2008 enkel melding van de afdoening van de zaak tegen Y. en de betekenis van de wijze van afdoening, aldus de minister. Daarnaast gaf de officier van justitie in die brief aan wat het verschil is tussen het rechterlijk oordeel omtrent een strafbaar feit en een voorwaardelijk sepot. De officier van justitie benadrukte in die brief opnieuw dat hij van mening was dat er sprake was van een strafbaar feit, maar dat de strafzaak pas voor de rechter zou worden gebracht indien in de proeftijd een ander strafbaar feit door Y. zou worden gepleegd, aldus de minister. De sepotbeslissing in de zaak tegen Y. zelf en de uitleg van de officier van justitie waren relevant voor zowel de bovenschoolmanager, die zelf verdachte was, als voor de gemeente, werkgever van beide partijen, aangezien het conflict tussen T. en Y. zich inmiddels in de werkkring afspeelde. Dat was ook de reden dat de officier van justitie aangaf dat het strafrecht in dit (arbeids)conflict niet het aangewezen middel was om het conflict op te lossen.

Visie van de hoofdofficier van justitie

3.3. De hoofdofficier van justitie verklaarde dit klachtonderdeel in de interne klachtenprocedure ongegrond. Hij stelde dat de officier van justitie binnen zijn bevoegdheden handelde en de betrokken personen correct en zo zorgvuldig mogelijk informeerde. Het kan de officier van justitie niet verweten worden dat de gemeente of anderen gevolgen aan de informatie verbonden, aldus de hoofdofficier van justitie.

Visie van de betrokken officier van justitie N.

3.4. De betrokken officier van justitie N. verklaarde op 29 oktober 2009 telefonisch tegenover de Nationale ombudsman dat hij zich wel kon herinneren dat hij op enig moment na het gesprek met C. van de gemeente een brief aan de gemeente stuurde. Hij kon zich echter niet meer voor de geest halen wat voor informatie daarin was opgenomen.

Overige informatie

3.5. In de sepotbrief van 17 maart 2008 gericht aan Y. staat het volgende vermeld:

"Als het al waar is, zoals u stelt, dat de heer T. tegenover derden heeft gezegd dat u een strafbaar feit heeft gepleegd, is dat niet onjuist. Immers heb ik vorig jaar de strafzaak tegen u, waarin u werd verdacht van bedreiging van (het kind van) uw zwager en schoonzus, voorwaardelijk geseponeerd. In het persoonlijk gesprek dat ik op 25 juni 2007 met u had, heb ik u uitgelegd dat ik alleen een zaak voorwaardelijk kan seponeren als er voldoende wettig en overtuigend bewijs is. Voor alle duidelijkheid: dat wettig en overtuigend bewijs was er dus in die zaak. Omdat e.e.a. echter had plaatsgevonden in besloten (familie)kring en omdat u inzag dat het niet goed was wat u had gedaan, heb ik om redenen van opportuniteit ervoor gekozen om u in genoemd persoonlijk gesprek vermanend toe te spreken en de zaak voorwaardelijk te seponeren met een proeftijd van twee jaar. Als u in die proeftijd opnieuw een strafbaar feit zou plegen, dan zou de zaak van de bedreiging er weer bij worden gehaald en alsnog voor de strafrechter worden gebracht.

Verder kan ik niet uitsluiten dat de heer T. te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het juist was dat u een strafbaar feit had gepleegd en dat hij met het bekend maken daarvan het openbaar belang diende (art. 261 lid 3 Wetboek van Strafrecht). (zie Achtergrond, onder 7.)"

3.6. Op 17 maart 2008 stuurde N. een kopie van bovengenoemde sepotbrief aan T. Hij verwees T. voor een inhoudelijke toelichting op zijn sepotbeslissing naar de inhoud van die sepotbrief.

Diezelfde dag stuurde hij de gemeente ook een kopie van de sepotbrief ter kennisneming.

Beoordeling

3.7. Ook dit klachtonderdeel toetst de Nationale ombudsman aan het vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd, in dit geval het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Had de officier van justitie voldoende oog voor de belangen van Y. toen hij een kopie van de sepotbeslissing met de hiervoor omschreven informatie verstrekke aan de gemeente en T.?

3.8. Ten aanzien van het verstrekken van een kopie van de sepotbeslissing aan de gemeente overweegt de Nationale ombudsman het volgende. T. had er als verdachte van smaad en/of laster recht op te weten of de officier van justitie hem naar aanleiding van de aangifte van Y. zou gaan vervolgen. De officier van justitie stelde T. dan ook terecht op de hoogte van zijn beslissing om geen gevolg te geven aan de aangifte van Y.

3.9. De Nationale ombudsman is echter van oordeel dat de officier van justitie niet juist handelde door T. een kopie van zijn sepotbeslissing, gericht aan Y. toe te sturen. In die sepotbeslissing was de officier van justitie immers vrij uitvoerig ingegaan op hetgeen was besproken tijdens het sepotgesprek, dat hij eerder voerde met verzoeker en Y. over zijn beslissing om Y. voorwaardelijk niet te vervolgen voor bedreiging. Daarin schreef de

officier van justitie over de kring waarbinnen het feit zich had voorgedaan, de houding van Y. tijdens het gesprek en de toon waarop de officier van justitie Y. had toegesproken.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman had T. echter geen recht op dan wel belang bij de persoonlijke informatie over Y. en verzoeker die toen ter sprake was gekomen. Het was voor T. voldoende om te weten dat hij niet strafrechtelijk vervolgd zou worden wegens smaad en/of laster en dat de officier van justitie daarvoor twee redenen had: een juridische reden, te weten het feit dat de officier van justitie niet overtuigd was van het feit dat T. de bedoelde uitspraak had gedaan, alsmede een reden die voortvloeide uit het opportuniteitsbeginsel, namelijk het feit dat het Openbaar Ministerie geen partij was of wilde worden in het langslappende arbeidsrechtelijke geschil tussen Y. en de school waar T. als bovenschoolmanager werkzaam was.

3.10. De Nationale ombudsman meent bovendien dat de officier van justitie alternatieven had om T. op de hoogte te stellen van zijn beslissing om geen gevolg te geven aan de aangifte van Y.

De officier van justitie had minder specifieke informatie over zijn eerdere sepotgesprek met Y. in de sepotbeslissing van 17 maart 2008 kunnen opnemen, zodat hij T. wel een kopie van die sepotbeslissing had kunnen toesturen.

Ook was een mogelijkheid geweest dat de officier van justitie T. geen kopie van de sepotbrief aan Y. had gestuurd, maar in zijn brief aan T. had uitgelegd op welke gronden hij had besloten tot het seponeren van de aangifte van Y., bijvoorbeeld zoals hierboven onder punt 3.8. is aangegeven.

3.11. Ook is de Nationale ombudsman van oordeel dat de officier van justitie meer rekening had moeten houden met de mogelijkheid dat T. informatie uit de sepotbeslissing van 17 maart 2008 naar buiten zou brengen, zeker gelet op zijn opmerking in die sepotbeslissing "*Ook ik heb kennis genomen van de vele publiciteit over het conflict.*" Dat T. zijn functie inmiddels had neergelegd, doet daar niet aan af.

3.12. Ten aanzien van het verstrekken van een kopie van de sepotbeslissing aan de gemeente overweegt de Nationale ombudsman het volgende.

De gemeente had als werkgever belang bij duidelijkheid over de vraag of haar (voormalig) werknemers zich schuldig hadden gemaakt aan strafbare gedragingen. Toch geldt ook hier dat ook de gemeente geen recht op dan wel belang bij de persoonlijke informatie over Y. en verzoeker die ter sprake was gekomen tijdens hun sepotgesprek met de officier van justitie. De gemeente was door het telefoongesprek tussen haar medewerkster C. en de officier van justitie al op de hoogte van het feit dat Y. niet strafrechtelijk vervolgd werd wegens bedreiging. Het was naar het oordeel van de Nationale ombudsman voldoende geweest als N. de gemeente een kopie van zijn brief aan T. had gestuurd dan wel een

kopie van een minder gedetailleerde brief aan Y.

De handelwijze van de officier van justitie is op grond van het bovenstaande in strijd met het vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten - in dit geval het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer - worden gerespecteerd.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

4. Bevel tot aanhouding buiten heterdaad zonder de bijzondere voorwaarde verzoekers eerst voor het verhoor op het politiebureau uit te nodigen

Bevindingen

Visie van verzoeker

4.1. Tot slot klaagt verzoeker erover dat de officier van justitie aan zijn bevel tot aanhouding buiten heterdaad niet de bijzondere voorwaarde had verbonden dat verzoeker en Y. eerst per brief zouden worden uitgenodigd om op het politiebureau te verschijnen.

4.2. Verzoeker voerde in dit kader aan dat het onnodig was om hem en Y. in de vroege ochtend van 3 april 2007 thuis aan te houden omdat er geen sprake was van een directe dreiging. Het verzenden van de bewerkte foto had immers al tien maanden daarvoor plaatsgevonden. Ook was bij de politie al bekend dat de foto, die later werd bewerkt door Y., op een website stond die bezocht was met behulp van een computer van verzoeker en Y. De politie had daartoe de computer van verzoeker afgetapt en navraag gedaan bij diens internetprovider. Er waren niet meer sporen om veilig te stellen, aldus verzoeker. De officier van justitie had zich daarom moeten realiseren dat deze handelwijze een ontoelaatbare inbreuk vormde op hun persoonlijke levenssfeer, aldus verzoeker.

4.3. Verder ontkende verzoeker in reactie op de verklaring van de officier van justitie ten stelligste dat Y. de bewerkte foto per e-mail verstuurde. Y. had de foto enkel via de gewone post verzonden. Tijdens het verhoor op het politiebureau had de politie hem de verstuurde foto en enveloppe getoond. Evenmin werd de bewuste foto met behulp van één van hun twee computers gedownload. Dit gebeurde op een andere locatie met een andere computer. De verklaring van de officier van justitie dat het IP-adres de politie naar verzoeker en Y. had geleid, klopt dus niet, aldus verzoeker. Ook werd de bewuste foto niet op de printer van verzoeker uitgedraaid. De politie had tegen hem gezegd dat dit ook niet mogelijk was, omdat het geen kleurenprinter betrof.

Visie van de hoofdofficier van justitie

4.4. De hoofdofficier van justitie verklaarde dit klachtonderdeel in de interne klachtprocedure ongegrond. Hij stelde dat toestemming voor een aanhouding buiten heterdaad altijd wordt gegeven door een officier van justitie en wordt vermeld in het

proces-verbaal. Die toestemming kan ook mondeling worden gegeven. In het geval van verzoeker en Y. was het veiligstellen van sporen de reden voor het geven van toestemming voor de aanhouding buiten heterdaad van verzoeker en Y.

Visie van de betrokken officier van justitie N.

4.5. Betrokken officier van justitie N. verklaarde op 29 oktober 2009 telefonisch tegenover de Nationale ombudsman het volgende.

Hij meende zich te herinneren dat de foto per e-mail was verzonden. Voorafgaande aan het binnentreden in de woning van verzoekers was bij de internetprovider enkel gevraagd naar het IP-adres van de computer waarvandaan die de bewuste e-mail was verstuurd. Toen bleek dat het een computer op het woonadres van verzoekers betrof, werden in eerste instantie zowel verzoeker als Y. verdacht. Anders dan door verzoeker wordt gesteld, werd er voorafgaand aan het binnentreden dus geen internetverkeer afgetapt of nagegaan.

Daarna moest onderzocht worden of de bewuste foto met die computer van het internet was gehaald, of er op die computer een programma stond waarmee de foto was bewerkt, en of de bewuste e-mail vanaf die computer was verstuurd. Daarvoor had de politie de computer zelf nodig. Om te voorkomen dat verzoeker en Y. eventuele belastende gegevens of programma's van de computer zouden verwijderen, werden zij niet eerst op het politiebureau uitgenodigd.

4.6. De officier van justitie kon niet aangeven waarom de politie verzoeker en Y. pas tien maanden na het verzenden van de foto overging tot aanhouding. De politie kan daarover mogelijk uitsluitel geven, aldus de officier van justitie. Hij merkte op dat de politie wel vrij snel nadat het bevel tot aanhouding buiten heterdaad was afgegeven, overging tot de aanhouding.

4.7. Verder verklaarde de officier van justitie dat in eerste instantie ook verzoeker als verdachte werd aangemerkt omdat na het achterhalen van het IP-adres nog niet duidelijk was wie de foto had bewerkt. Omdat beide ouders van het meisje bij de politie werkzaam waren, moest ook worden onderzocht of de bedreiging mogelijk werkgerelateerd was. Er was op dat moment bij de politie en het OM nog niet bekend dat er een familieruzie speelde tussen de aangever, te weten de vader van het meisje, en Y. en verzoeker. Op het politiebureau werden Y. en verzoeker eerst afzonderlijk verhoord. Toen zij bleven ontkennen iets met de bewerkte foto te maken te hebben, werden zij door de politie bij elkaar had gezet voor nadere ondervraging. Y. bekende toen dat zij de foto had bewerkt en verzonden en betuigde daarover haar spijt tegenover de politie, aldus de officier van justitie.

Visie van de minister van Justitie

4.8. De minister van Justitie acht de klacht op dit punt ongegrond. Hij gaf aan dat de politie vanwege de verdenking ten aanzien van Y. bevoegd was tot het aanhouden van Y. buiten heterdaad. Een oproeping op het politiebureau werd niet geschikt geacht omdat eventueel bewijsmateriaal in de woning van verzoeker en Y. eerst veiliggesteld diende te worden.

4.9. De minister verwees daartoe naar het proces-verbaal inzake de aanvraag verstrekking verkeersgegevens internet (IP-adressen) van 21 april 2007. Daarin staat vermeld dat er sprake was van twee bewerkte foto's. De eerste foto ontvingen de ouders van het meisje op 15 juni 2006. De tweede foto werd door hen per post ontvangen op 21 december 2006. De originele foto's waren beiden geplaatst op de website van de school van het meisje. De tweede foto was op 15 augustus 2006 op de website geplaatst. Om te achterhalen wie die laatste foto van die website van de school had gedownload, deed de politie bij de internetprovider navraag naar alle IP-adressen die in de periode 15 augustus 2006 tot en met 21 december 2006 de website van de school hadden geraadpleegd. Op 7 maart 2007 verstreekte de internetprovider de gevraagde informatie. Daaruit bleek dat de bewuste foto een aantal keer was bezocht en/of gedownload vanaf een IP-adres dat geregistreerd stond op het woonadres van verzoeker. Bij het doen van aangifte had de broer van verzoeker aangegeven dat hij Y. in staat achtte tot zo'n bedreiging, vanwege de problemen die er sinds een jaar tussen de beide gezinnen bestonden.

De minister gaf aan dat het, gelet op het tijdsverloop, goed mogelijk was dat de officier van justitie zich niet alles meer tot in detail had kunnen herinneren toen hij op 29 oktober 2009 tegenover de Nationale ombudsman zijn telefonische verklaring aflegde.

Beoordeling

4.10. De Nationale ombudsman toetst dit klachtonderdeel aan het evenredigheidsvereiste. Dit houdt in dat overheidsinstanties voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel. In dit geval gaat het om de vraag of de officier van justitie aan zijn bevel tot aanhouding buiten heterdaad de voorwaarde had moeten verbinden dat verzoeker en Y. eerst per brief voor verhoor op het politiebureau zouden worden uitgenodigd.

4.11. Voor de beoordeling van deze klacht, is allereerst van belang vast te stellen of verzoeker en Y. konden worden aangemerkt als verdachten.

Anders dan N. zich meende te herinneren, was de politie al bij de aangifte bekend met de familieproblemen. De broer van verzoeker had immers gemotiveerd aangegeven dat hij Y. tot zo'n actie in staat achtte. Uit het onderzoek naar de IP-adressen van de computers waarmee de tweede foto van de website van de school was bezocht dan wel gedownload, bleek vervolgens dat die foto een aantal keer vanaf een computer van verzoeker en Y. was bekeken en/of gedownload. Verzoeker en Y. konden daarom in alle redelijkheid worden aangemerkt als verdachten.

Op grond van artikel 54 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 9.) kan een officier van justitie de aanhouding van een persoon buiten heterdaad bevelen indien die persoon verdacht wordt van het plegen van een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Conform artikel 67a, lid 3 Sr is bedreiging (art. 285 Sr) een feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten.

4.12. Dat de officier van justitie vervolgens aan zijn bevel tot aanhouding buiten heterdaad niet de bijzondere voorwaarde verbond dat zij eerst per brief voor verhoor op het politiebureau moesten worden uitgenodigd, is begrijpelijk. De Nationale ombudsman kan N. volgen in zijn standpunt dat de vrees bestond dat verzoeker en Y. mogelijk sporen zouden vernietigen als zij eerst per brief waren uitgenodigd voor verhoor. Dat de politie de computer(s) en eventuele andere sporen in de woning van verzoeker wilde veiligstellen, is naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet meer dan redelijk gezien de ernst van het delict. Daarbij speelt ook mee dat er niet eenmaal, maar tweemaal een bewerkte foto van het meisje naar het gezin was gestuurd.

4.13. De Nationale ombudsman komt dan ook tot het oordeel dat de officier van justitie onder de aangevoerde omstandigheden voldoende grond had om aan zijn bevel tot aanhouding buiten heterdaad in de woning van verzoeker en Y. niet de bijzondere voorwaarde te stellen dat zij eerst per brief voor verhoor op het politiebureau moesten worden uitgenodigd.

Dat de aangifte tegen Y. uiteindelijk werd afgedaan met een sepotbeslissing doet hieraan niet af. De Nationale ombudsman hecht hierbij waarde aan het feit dat het gaat om een delict waarbij ernstige inbreuk werd gemaakt op het privéleven van een jong meisje en haar gezin, wat door hen als zeer ingrijpend en beangstigend werd ervaren.

De officier van justitie handelde dan ook niet in strijd met het evenredigheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedragingen van het Openbaar Ministerie te Utrecht is gegrond:

ten aanzien van het telefonisch verstrekken van justitiële gegevens aan de gemeente; en

ten aanzien van het verstrekken van een kopie van de sepotbeslissing op de aangifte van verzoekers partner aan de gemeente en de bovenschoolmanager,

wegens schending van het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten - in dit geval het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer - worden gerespecteerd.

De overige klachten zijn niet gegrond.

Onderzoek

Op 18 juni 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over een gedraging van het Openbaar Ministerie te Utrecht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Veiligheid en Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Veiligheid en Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tevens werd de betrokken officier van justitie verzocht op de klacht te reageren en werd aan hem een aantal specifieke vragen gesteld.

Tijdens het onderzoek kregen verzoeker, de minister van Veiligheid en Justitie en de betrokken officier van justitie de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van de minister van Veiligheid en Justitie en verzoeker gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen/aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Brief van 27 maart 2008 van verzoeker gericht aan de hoofdofficier van justitie Utrecht.

Brief van 2 april 2008 van verzoeker gericht aan de hoofdofficier van justitie Utrecht.

Brief van 30 mei 2008 van de hoofdofficier van justitie waarin verzoeker wordt medegedeeld dat zijn klachten ongegrond zijn.

Brief van 11 juni 2008 van verzoeker gericht aan de Nationale ombudsman.

Standpunt van 23 oktober 2008 van de minister van Veiligheid en Justitie gericht aan de Nationale ombudsman.

Reactie van 6 november 2008 van verzoeker op het standpunt van 23 oktober 2008 van de minister van Veiligheid en Justitie.

Reactie van 23 december 2008 van de minister van Veiligheid en Justitie op de brief van 6 november 2008 van verzoeker.

Klachtdossier van het regionale politiekorps Utrecht opgemaakt naar aanleiding van verzoekers bij de politie ingediende klacht.

Reactie van 16 september 2009 van verzoeker op de e-mail met aanvullende vragen van 2 september 2009 van de Nationale ombudsman.

Verklaring van 29 oktober 2009 van de betrokken officier van justitie.

Reactie van 3 december 2009 van verzoeker op de verklaring van 29 oktober 2009 van de officier van justitie.

Reactie van 20 januari 2010 van de minister van Veiligheid en Justitie.

Reactie van 29 juli 2010 van verzoeker op het verslag van bevindingen.

Telefonische reactie van 30 juli 2010 van de minister van Veiligheid en Justitie op een aanvullende vraag.

Reactie van 2 augustus 2010 van de minister van Veiligheid en Justitie op het verslag van bevindingen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Artikel 39f van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg)

"1. Voorzover dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang, kan het College van procureurs-generaal, onverminderd artikel 39e, aan personen of instanties voor de volgende doeleinden strafvorderlijke gegevens verstrekken:

- a. het voorkomen en opsporen van strafbare feiten,
- b. het handhaven van de orde en veiligheid,
- c. het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving,
- d. het nemen van een bestuursrechtelijke beslissing,

e. het beoordelen van de noodzaak tot het treffen van een rechtspositionele of tuchtrechtelijke maatregel, of

f. het verlenen van hulp aan slachtoffers en anderen die bij een strafbaar feit betrokken zijn.

2. Het College van procureurs-generaal kan slechts strafvorderlijke gegevens aan personen of instanties als bedoeld in het eerste lid verstrekken, voorzover die gegevens voor die personen of instanties:

a. noodzakelijk zijn met het oog op een zwaarwegend algemeen belang of de vaststelling, de uitoefening of de verdediging van een recht in rechte, en

b. in zodanige vorm worden verstrekt dat herleiding tot andere personen dan betrokkene, redelijkerwijs wordt voorkomen.

3. De artikelen 8, vierde lid, en 9, eerste lid, tweede volzin, zijn van overeenkomstige toepassing."

2. Aanwijzing verstrekking van strafvorderlijke gegevens voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden (Aanwijzing Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens)

"IV. Verstrekking van informatie aan derden voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden, 2. Beginselen bij informatieverstrekking:

Een aantal algemene beginselen en uitgangspunten geldt voor de beoordeling van alle verstrekkingen aan derden voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden, tenzij sprake is van een wettelijke verplichting te verstrekken.

Meer zekerheid omtrent de strafrechtelijke vervolging

Uitgangspunt is dat in beginsel alleen strafvorderlijke gegevens worden verstrekt, indien er een vonnis is van de strafrechter.

(..)

Passief/actief

Uit de Wjsg volgt dat de officier van justitie /advocaat-generaal zowel actief (op eigen initiatief) als passief (op verzoek) informatie kan verstrekken voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden.

Subsidiariteit, noodzakelijkheid/proportionaliteit en evenredigheid

(..)

Verstrekking van informatie die niet nodig is voor het nastreven van één van de in art. 39f Wvsg genoemde doelen, dient te allen tijde achterwege te blijven (noodzakelijkheids criterium).

(..)

Contra-indicatie

Bij een contra-indicatie wordt in beginsel géén informatie verstrekt. Een contra-indicatie maakt een in principe standaardverstrekking tot niet-standaard. Wanneer ondanks de aanwezigheid van een contra-indicatie het voornemen bestaat om te verstrekken, wordt de helpdesk privacy PaG om instemming verzocht. De helpdesk beziet of - met inachtneming van de wettelijke verplichtingen en het beleid van het College - of de verstrekking ondanks de contra-indicatie toch mogelijk is. Verder wordt de betrokkene (degene op wie de informatie betrekking heeft) gehoord, tenzij zwaarwichtige redenen (zoals grote spoed) zich daartegen verzetten.

De volgende omstandigheden worden in ieder geval aangemerkt als contra-indicaties:

- sepot (..)

IX. Bijzondere onderwerpen, 4. Uitzonderingen op het beginsel "niet verstrekken bij sepot of vrijspraak"

Er bestaan drie uitzonderingen op het beginsel (zie hoofdstuk IV, 2) dat niet wordt verstrekt bij een sepot of vrijspraak:

1) het handelen dat is vastgelegd in een strafdossier past niet binnen een integere uitoefening van een overheidsfunctie;

(..)

Iedere voorgenomen verstrekking op deze gronden wordt ter toetsing aan de helpdesk privacy PaG voorgelegd.

Ad 1)

Als in een dossier blijkt van handelen dat niet past binnen een integere uitoefening van een overheidsfunctie, kan in uitzonderingsgevallen (als het noodzakelijkheids criterium zich er niet tegen verzet) informatie daarover aan de werkgever van betrokkene worden verstrekt, teneinde het treffen van rechtspositionele of tuchtrechtelijke maatregelen mogelijk te maken."

3. Artikel 10 Grondwet (Gw)

"1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.

2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens."

4. Artikel 8 EVRM (Recht op eerbiediging privéleven, familie- en gezinsleven)

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid en de goede zeden of door de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

5. Artikel 167 Wetboek van Strafvordering (Sv)

"1. Indien naar aanleiding van het ingestelde opsporingsonderzoek het openbaar ministerie van oordeel is dat vervolging moet plaats hebben, door het uitvaardigen van een strafbeschikking of anderszins, gaat het daartoe zoo spoedig mogelijk over.

2. Van vervolging kan worden afgezien op gronden aan het algemeen belang ontleend, Het openbaar ministerie kan, onder het stellen van bepaalde voorwaarden, de beslissing of vervolging plaats moet hebben, voor een daarbij te bepalen termijn uitstellen."

6. Cleiren & Nijboer 2009, (T&C Sv), art. 167 Sv, aant. 3b.

"b) Indien het ondanks ingeschatte haalbaarheid volgens het OM onwenselijk is de zaak bij de rechter aan te brengen kan op beleidsmatige gronden (algemeen belang, zie nader aant. 7) worden geseponneerd."

7. Artikel 261 Wetboek van Strafrecht (Sr)

"1. Hij die opzettelijk iemands eer of goede naam aanrandt, door telastlegging van een bepaald feit, met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, wordt, als schuldig aan smaad, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

2. Indien dit geschiedt door middel van geschriften of afbeeldingen, verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen, of door geschriften waarvan de inhoud openlijk ten gehore

wordt gebracht, wordt de dader, als schuldig aan smaadschrift, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

3. Noch smaad, noch smaadschrift bestaat voor zover de dader heeft gehandeld tot noodzakelijke verdediging, of te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het te last gelegde waar was en dat het algemeen belang de telastlegging eiste."

8. Artikel 285 Sr

" 1. Bedreiging met openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen, met geweld tegen een internationaal beschermd persoon of diens beschermde goederen, met enig misdrijf waardoor gevaar voor de algemene veiligheid van personen of goederen of gemeen gevaar voor de verlening van diensten ontstaat, met verkrachting, met feitelijke aanranding van de eerbaarheid, met enig misdrijf tegen het leven gericht, met gijzeling, met zware mishandeling of met brandstichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien deze bedreiging schriftelijk en onder een bepaalde voorwaarde geschiedt, wordt ze gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Bedreiging met een terroristisch misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

4. Indien het feit, omschreven in het eerste, tweede of derde lid, wordt gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijk te maken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd."

9. Artikel 54 Wetboek van Strafvordering (Sv)

" 1. Ook buiten het geval van ontdekking op heeter daad is de officier van justitie bevoegd den verdachte van eenig strafbaar feit waarvoor voorloopige hechtenis is toegelaten, aan te houden en naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen.

2. Kan het optreden van den officier van justitie niet worden afgewacht, dan komt gelijke bevoegdheid toe aan ieder zijner hulpofficieren. De hulpofficier geeft van de aanhouding onverwijld schriftelijk of mondeling kennis aan den officier van justitie.

3. Kan ook het optreden van een dier hulpofficieren niet worden afgewacht, dan is elke opsporingsambtenaar bevoegd den verdachte aan te houden, onder verplichting zorg te dragen dat hij onverwijld voor den officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid. Op den hulpofficier voor wien de verdachte wordt geleid, is de tweede zin van het voorgaande lid van toepassing.

4. Een bevoegdheid tot aanhouding buiten het geval van ontdekking op heterdaad komt toe aan een persoon in de openbare dienst van een vreemde staat die op door het volkenrecht toegelaten wijze grensoverschrijdend het achtervolgingsrecht in Nederland uitoefent, onder de verplichting ten aanzien van de aangehoudene te handelen als in het derde lid omschreven."